

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 14. julija 2005*

V zadevi C-192/04,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Cour de cassation (Francija) z odločbo z dne 17. februarja 2004, ki je na Sodišče prispela 26. aprila 2004, v postopku

Lagardère Active Broadcast, pravna naslednica Europe 1 communication SA,

proti

Société pour la perception de la rémunération équitable (SPRE),

Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten mbH (GVL),

ob udeležbi

Compagnie européenne de radiodiffusion et de télévision Europe 1 SA (CERT),

* Jezik postopka: francoščina.

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi A. Rosas, predsednik senata, A. Borg Barthet, S. von Bahr, J. Malenovský (poročevalec) in U. Löhmus, sodniki,

generalni pravobranilec: A. Tizzano,
sodna tajnica: K. Sztranc, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 2. marca 2005,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Lagardère Active Broadcast in Compagnie européenne de radiodiffusion et de télévision Europe 1 SA (CERT) D. Le Prado, F. Manin in P. M. Bouvery, odvetniki,
- za Société pour la perception de la rémunération équitable (SPRE) O. Davidson, odvetnik,
- za Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten mbH (GVL) H. Weil in K. Mailänder, odvetniki,

- za francosko vlado G. de Bergues in A. Bodard-Hermant, zastopnika,

- za nemško vlado A. Tiemann in H. Klos, zastopnika,

- za Komisijo Evropskih skupnosti K. Banks, zastopnica,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi
21. aprila 2005

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Direktive Sveta 92/100/EGS z dne 19. novembra 1992 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorskim, na področju intelektualne lastnine (UL L 346, str. 61) in Direktive Sveta 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo (UL L 248, str. 15).

- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Lagardère Active Broadcast, ki je pravna naslednica družbe Europe 1 communication SA (v nadaljevanju: Lagardère oziroma Europe 1), in družbama Société pour la perception de la rémunération équitable (v nadaljevanju: SPRE) in Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten mbH (v nadaljevanju: GVL) zaradi obveznosti plačila pravičnega nadomestila za radiodifuzno oddajanje fonogramov javnosti, ki se izvaja po satelitu in po zemeljskih oddajnikih, postavljenih v Franciji in Nemčiji.

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

- 3 Člen 8(1) in (2) Direktive 92/100 določa:

„1. Države članice za izvajalce predvidijo izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo brezžično oddajanje in priobčitev javnosti svojih izvedb, razen kadar je že sama izvedba radiodifuzna ali pa je narejena po posnetku.

2. Države članice predvidijo pravico, s katero zagotovijo, da uporabnik plača enkratno pravično nadomestilo, če se fonogram, objavljen v komercialne namene, ali reprodukcija takšnega fonograma uporablja za brezžično oddajanje ali za kakršno koli priobčitev javnosti, ter zagotovijo, da se to nadomestilo razdeli med zadevne izvajalce in producente fonogramov. [...]“

4 V šesta uvodni izjavi Direktive 93/83 je navedeno:

„[...] trenutno obstaja razlikovanje glede avtorske pravice med priobčitvijo javnosti neposredno po satelitu ter priobčitvijo javnosti po komunikacijskem satelitu; [...] ob dejstvu, da je zasebni sprejem dandanes mogoč in cenovno dostopen pri obeh tipih satelitov, več ni razloga za različno pravno obravnavanje.“

5 V sedmi uvodni izjavi navedene direktive je navedeno:

„[...] prosto oddajanje programov ovira tudi trenutna pravna negotovost glede tega, ali oddajanje po satelitu, katerega signale se lahko sprejema neposredno, vpliva le na pravice v oddajni državi ali pa v vseh državah, ki programe sprejemajo [...]“

6 V trinajsti uvodni izjavi te direktive je navedeno:

„[...] [treba je] torej odpraviti razlike v obravnavanju prenosa programov po komunikacijskem satelitu, ki obstajajo v državah članicah, tako da bistvena razlika po vsej Skupnosti postane to, ali se dela in predmeti sorodnih pravic priobčijo javnosti [...]“

7 V sedemnajsti uvodni izjavi Direktive 93/83 je navedeno:

„[...] [stranke naj] pri določanju zneska nadomestila za pridobljene pravice upoštevajo vse vidike oddaje, na primer dejansko občinstvo, potencialno občinstvo in jezikovno verzijo.“

8 Člen 1(1) Direktive 93/83 določa:

„Za namen te direktive ‚satelit‘ pomeni vsak satelit, ki deluje na frekvencah, ki so po pravu o telekomunikacijah rezervirane za oddajanje signalov za javni sprejem ali ki so rezervirane za zaprto komunikacijo od točke do točke. V drugem primeru pa morajo biti okoliščine, v katerih se odvija posamični sprejem signalov, primerljive z okoliščinami prvega primera.“

9 Člen 1(2)(a) in (b) navedene direktive določa:

„a) Za namen te direktive izraz ‚priobčitev javnosti po satelitu‘ pomeni dejanje pod nadzorom in odgovornostjo RTV organizacije, s katerimi pošlje signale kot nosilce programa, ki so namenjeni javnemu sprejemu, v neprekinjeno komunikacijsko verigo, ki vodi k satelitu in nazaj na zemljo.“

- b) Do dejanja priobčitve javnosti po satelitu pride le v tisti državi članici, kjer se signalni kot nosilci programa pod nadzorom in odgovornostjo RTV organizacije pošljejo v neprekinjeno komunikacijsko verigo, ki vodi k satelitu in nazaj na zemljo.“

10 Člen 4(1) in (2) Direktive 93/83 določa:

„1. Za namene priobčitve javnosti po satelitu so pravice izvajalcev, producentov fonogramov in RTV organizacij varovane v skladu z določbami iz členov 6, 7, 8 in 10 Direktive 92/100/EGS.

2. Za namene odstavka 1 se izraz ‚oddajanje na brezžični način‘ v Direktivi 92/100/EGS razume tako, kot da vanj spada priobčitev javnosti po satelitu.“

Nacionalna ureditev

11 Člen L. 214-1 francoskega zakonika o intelektualni lastnini določa:

„Kadar je bil fonogram objavljen v komercialne namene, izvajalec in producent ne moreta nasprotovati:

[...]

2. njegovemu radiodifuznemu oddajanju niti hkratnemu in popolnemu kabelskemu prenašanju tega radiodifuznega oddajanja.

Uporabe fonogramov, ki so objavljeni v komercialne namene, dajejo ne glede na kraj snemanja teh fonogramov pravico do nadomestila v korist izvajalcev in producentov. Nadomestilo plačajo tisti, ki v komercialne namene objavljene fonograme uporabljajo pod pogoji, ki so navedeni v odstavkih 1 in 2 tega člena.

Nadomestilo se odmeri glede na dohodek od izkoriščanja oziroma se, kadar tega ni, določi pavšalno [...]

[...]“

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

- 12 Družba Lagardère je RTV družba s sedežem v Franciji. Oddaje ustvarja v svojih pariških studiijih in jih oddaja proti satelitu. Signali se vrnejo na zemljo, kjer jih sprejmejo oddajniki, ki stojijo na francoskem ozemlju in javnosti oddajajo oddaje po frekvenčnem modulu.
- 13 Ker ta način oddajanja ne zajema celotnega francoskega ozemlja, satelit te signale pošilja tudi proti oddajniku v Felsbergu, v zvezni deželi Posarje (Nemčija), ki je tehnično urejen za oddajanje oddaj v smeri zadevnega ozemlja na dolgih valovih. Oddajanje izvaja družba Compagnie européenne de radiodiffusion et de télévision

Europe 1 (v nadaljevanju: CERT), ki je odvisna družba družbe Lagardère. Programe, ki se oddajajo v francoskem jeziku, lahko iz tehničnih razlogov spremljajo tudi na ozemlju Nemčije, vendar le na omejenem območju. V Nemčiji se komercialno ne izkoriščajo.

- 14 Družba Lagardère ima tudi zemeljsko digitalno avdioomrežje, ki omogoča prenos signalov iz pariških studiev proti oddajniku v Nemčiji, kadar satelit ne deluje. Preden so uvedli satelitski sistem, je bilo to zemeljsko omrežje edino sredstvo za pošiljanje signalov proti zadevnemu oddajniku. To omrežje zdaj še vedno deluje.
- 15 Ker družba Lagardère med svojimi oddajami uporablja fonograme, ki so varovani s pravicami intelektualne lastnine, plača v Franciji izvajalcem in producentom teh fonogramov za njihovo uporabo nadomestilo (v nadaljevanju: nadomestilo za uporabo fonogramov). Družba SPRE to nadomestilo zaračunava kolektivno. Družba CERT je v Nemčiji plačala za radiodifuzno oddajanje istih fonogramov letno pavšalno nadomestilo družbi GVL, ki je nemška različica družbe SPRE.
- 16 V izogib dvojnega plačila nadomestila za uporabo fonogramov sta družbi Europe 1 in SPRE sklenili dogovor, ki je veljal do 31. decembra 1993 in je določal, da naj bi se znesek nadomestila izvajalcem in producentom za prvo objavo znižal za znesek, ki ga je CERT plačala družbi GVL.

- 17 Čeprav od 1. januarja 1994 noben dogovor družbi Europe 1 ni več dovoljeval takega znižanja, ga je ta kljub temu še naprej uporabljala. Glede na to, da je bilo tako znižanje neupravičeno, je družba SPRE proti družbi Europe 1 sprožila postopek pri Tribunalu de grande instance de Paris, ki je ugodilo njenemu zahtevku za plačilo celotnega nadomestila. Potem ko je to odločitev potrdilo Cour d'appel de Paris, je družba Lagardère, pravna naslednica družbe Europe 1, vložila revizijo pri Cour de cassation.
- 18 Ker je Cour de cassation menilo, da zlasti glede odločbe Bundesgerichtshof (Nemčija) z dne 7. novembra 2002 ta spor odpira vprašanja o razlagi direktiv 92/100 in 93/83, je odločilo, da prekine odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predloži ti vprašanja:

- „1. Ali – kadar RTV družba, ki oddaja z ozemlja ene države članice, za razširitev oddajanja svojih programov na del svoje nacionalne [poslušalstva] uporablja oddajnik, ki se nahaja v bližini na ozemlju druge države članice in katerega koncesionar je njena večinska odvisna družba – pravo te druge države ureja enkratno pravično nadomestilo iz člena 8(2) Direktive [...] 92/100 [...] in iz člena 4 Direktive 93/83 [...], ki ga ta družba dolguje za fonograme, objavljene v komercialne namene in predstavljene v programih, ki so bili prenašani?

2. V primeru pritrdilnega odgovora, ali je družba, ki oddaja prva, upravičena za zneske, ki jih je plačala njena odvisna družba, znižati nadomestilo, ki se od nje zahteva za celotno ugotovljeno oddajanje na nacionalnem ozemlju?“

Vprašnji za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 19 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali v primeru takega radiodifuznega oddajanja, kot se obravnava v postopku v glavni stvari, Direktiva 93/83 nasprotuje temu, da nadomestilo za uporabo fonogramov ureja poleg prava države članice, na ozemlju katere ima sedež družba, ki oddaja, tudi pravo države članice, v kateri je iz tehničnih razlogov zemeljski oddajnik, ki oddaja njene oddaje proti prvi državi.
- 20 Družbi Lagardère in SPRE ter francoska vlada menijo, da zato, ker člen 1(2)(b) Direktive 93/83 določa, da gre za priobčitev javnosti po satelitu izključno v državi članici, v kateri so signali kot nosilci programa, ta določba glede nadomestila za uporabo fonogramov jasno opredeljuje uporabo le enega prava – v postopku v glavni stvari je to francosko pravo – in izključuje kumulativno uporabo prava več držav.
- 21 Družba GVL, nemška vlada in Komisija Evropskih skupnosti navajajo, da se navedena določba ne nanaša na tako priobčitev, kot se obravnava v postopku v glavni stvari, in zato ne nasprotuje kumulativni uporabi prava obeh držav članic.
- 22 Takoj je treba torej preučiti, ali tako radiodifuzno oddajanje, kot se obravnava v postopku v glavni stvari, pomeni „priobčitev javnosti po satelitu“ v smislu člena 1 (2)(a) Direktive 93/83.

- 23 Ta določba opredeljuje priobčitev javnosti po satelitu kot „dejanje pod nadzorom in odgovornostjo RTV organizacije, s katerim pošlje signale kot nosilce programa, ki so namenjeni javnemu sprejemu, v neprekinjeno komunikacijsko verigo, ki vodi k satelitu in nazaj na zemljo“.
- 24 Prvič, iz člena 1(1) Direktive 93/83 izhaja, da mora satelit pri tej priobčitvi delovati na frekvencah, ki so po pravu o telekomunikacijah rezervirane za oddajanje signalov za javni sprejem (v nadaljevanju: javne frekvence) ali ki so rezervirane za zaprto komunikacijo od točke do točke (v nadaljevanju: nejavne frekvence). V tem drugem primeru morajo biti v skladu z navedeno določbo okoliščine, v katerih se odvija posamični sprejem signalov, primerljive z okoliščinami prvega primera.
- 25 Glede na to, da so tako francoska vlada v odgovoru na pisno vprašanje Sodišča kot tudi svetovalci družbe Lagardère na obravnavi potrdili, da prenos signalov ne poteka na javnih frekvencah, je treba preučiti, ali se individualni sprejem signalov pri takem radiodifuznem oddajanju, kot se obravnava v postopku v glavni stvari, lahko opravlja v okoliščinah, ki so primerljive z okoliščinami priobčitve po javnih frekvencah.
- 26 Ker člen 1(1), drugi stavek, Direktive 93/83 vsebine zahteve, ki jo vsebuje, natančno ne opredeljuje, jo je treba določiti glede na namen te direktive.
- 27 Glede tega izhaja najprej iz sedme uvodne izjave navedene direktive, da je njen namen zmanjšanje negotovosti glede tega, ali je za oddajanje po „satelitu, katerega

signale se lahko sprejema neposredno“, treba pridobiti pravice le v državi, v kateri se oddajanje izvaja.

- 28 Med drugim je v skladu s trinajsto uvodno izjavo Direktive 93/83 njen namen odpraviti razlike v obravnavanju prenosa programov po komunikacijskem satelitu – to je tistega, ki se izvaja po nejavnih frekvencah –, ki obstajajo v državah članicah, tako da bistvena razlika po vsej Skupnosti postane to, ali se dela in predmeti sorodnih pravic priobčijo javnosti.
- 29 Dalje je treba poudariti, tako kot je generalni pravobranilec v točki 39 sklepnih predlogov in tako kot izhaja iz predloga direktive Sveta z dne 11. septembra 1991 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo (COM(91) 276 konč.), da je bila prvotno taka priobčitev javnosti mogoča neposredno iz satelita le s signali, ki so jih oddajali na frekvencah, ki so bile *de jure* rezervirane za sprejem po satelitu. Po drugi strani ta priobčitev ni bila mogoča s signali, ki so jih oddajali na nejavnih frekvencah. Zaradi tehnološkega razvoja satelitov in sprejemnih anten, namenjenih široki javnosti, je kljub temu postalo mogoče neposredno oddajanje na nejavnih frekvencah. Tudi če te od prevzema Direktive 93/83 po pravu o telekomunikacijah niso formalno rezervirane za priobčitev javnosti, je z uporabo teh frekvenc občinstvo signale kot nosilce programa *de facto* že lahko neposredno sprejemalo iz satelitov.
- 30 Da bi se upošteval ta tehnični napredek, se je tako zakonodajalec Skupnosti osredotočil na priobčitve po satelitih, ki potekajo po nejavnih frekvencah, in je zato določil, da za te priobčitve velja sistem Direktive 93/83, samo če lahko javnost signale sprejema individualno in neposredno iz zadevnih satelitov.

- 31 Na koncu je treba ugotoviti, da ozkega kroga ljudi, ki lahko sprejemajo signale iz satelita izključno z uporabo profesionalne opreme, ni mogoče šteti za javnost, ker tvori javnost nedoločeno število potencialnih poslušalcev (glede pojma javnost glej sodbo z dne 2. junija 2005 v zadevi Mediakabel, C-89/04, Zodl., str. I-4891, točka 30).
- 32 V tem primeru se stranke v postopku v glavni stvari strinjajo, da so signali iz zadevnega satelita kodirani in jih je mogoče sprejemati samo s profesionalno opremo. Po drugi strani pa teh signalov ni mogoče sprejemati z opremo, namenjeno široki javnosti.
- 33 V takem primeru individualni sprejem ne poteka v razmerah, ki so primerljive z razmerami priobčitev po javnih frekvencah. Zato zadevni satelit pri radiodifuznem oddajanju, ki se obravnava v postopku v glavni stvari, ne deluje kot satelit v smislu člena 1(1) Direktive 93/83.
- 34 Drugič, posledica zgornjih stališč, predvsem iz točke 32 te sodbe, je tudi, da radiodifuzno oddajanje iz postopka v glavni stvari ne izpolnjuje druge zahteve iz člena 1(2)(a) zadevne direktive, in sicer zahteve, da so signali kot nosilci programa namenjeni temu, da jih sprejema javnost.
- 35 Iz primerjave besedil različnih jezikovnih različic te določbe, zlasti iz angleške („programme-carrying signals intended for reception by the public“), nemške („die programmtragenden Signale, die für den öffentlichen Empfang bestimmt sind“), španske („las señales portadoras de programa, destinadas a la recepción por el

público“) ali nizozemske („programmadrage signalen voor ontvangst door het publiek“) različice izhaja, da morajo biti namenjeni javnosti signali in ne programi, ki jih nosijo.

36 Tako razlago med drugim podkrepljuje namen Direktive 93/83, na katerega je opozorjeno v točkah 29 in 30 te sodbe.

37 Vendar so v primeru, kot se obravnava v postopku v glavni stvari, javnosti namenjeni programi in ne signali, ki se oddajajo proti satelitu in se vračajo na zemljo.

38 Treba je namreč spomniti na to, da so ti signali kodirani in da jih je mogoče sprejemati le s profesionalno opremo, ki jo ima zlasti zemeljski oddajnik v Felsbergu. Sicer pa družba Lagardère, ki izvaja oddajanje in ima nadzor nad celotno zadevno komunikacijo, sama priznava, da zdaj javnost teh signalov ne more sprejemati. Njen namen torej ni v doseganju javnosti s signali, ki se oddajajo proti satelitu in se vračajo nazaj na zemljo. Javnost je namreč pri taki komunikaciji prejemnik drugačnih signalov, tistih, ki se oddajajo na dolgih valovih in se ne prenašajo po satelitu. Družba Lagardère tako pošlje signale proti satelitu samo zato, da so ti poslani naprej proti zadevnemu zemeljskemu oddajniku, ki z drugimi sredstvi kot s satelitom oddaja programe v dejanskem času. Ta oddajnik je torej edini prejemnik signalov, ki so predmet priobčitve po satelitu, ki se obravnava v postopku v glavni stvari.

39 Tretjič, člen 1(2)(a) Direktive 93/83 zahteva, da se signali kot nosilci programa prenašajo javnosti z „neprekinjeno komunikacijsko verigo, ki vodi k satelitu in nazaj

na zemljo“. S tem se ta direktiva nanaša na zaprt sistem komunikacije, v katerem je satelit osrednji, bistveni in nenadomestljivi element, tako da je ob njegovem nedelovanju prenos signalov tehnično nemogoč in takrat javnost ne sprejema nobene oddaje.

40 Po drugi strani pa se Direktiva 93/83 načeloma ne nanaša na sistem ali podsistem komunikacije, v katerem temeljno enoto sestavlja zemeljski oddajnik, ki, ko je nameščen, deluje v zemeljskem digitalnem avdioomrežju. Čeprav lahko tak sistem ali podsistem v določenem trenutku dopolnjuje komunikacijski satelit, ne more postati bistveni, osrednji in nenadomestljivi element sistema.

41 Četrtrič, takoj ko bi družba ob nedelovanju satelita oddajala signale proti zadevnemu zemeljskemu oddajniku po zemeljskem digitalnem avdioomrežju, ne bi bilo satelitskega prenosa in bi bila torej uporaba Direktive 93/83 po sami definiciji izključena. Če bi pritrdili trditvi družbe Lagardère in francoske vlade, bi za to priobčitev nujno veljal sistem iz Direktive 93/83, takoj ko bi satelit začel ponovno delovati. Tako bi bila njena uporaba odvisna od nepredvidljivih naključnih okoliščin delovanja zadevnega satelita, kar bi postavilo veljavni sistem avtorski pravici sorodnih pravic v stanje pravne negotovosti.

42 Tak položaj ne bi bil združljiv z namenom navedene direktive, da RTV organizacijam in imetnikom pravic zagotovi pravno varnost glede prava, ki velja za komunikacijsko verigo.

- 43 Iz zgoraj navedenega izhaja, da tako radiodifuzno oddajanje, kot se obravnava v postopku v glavni stvari, ne pomeni priobčitve javnosti po satelitu v smislu člena 1(2)(a) Direktive 93/83. Zato to ne izhaja iz člena 1(2)(b) te direktive.
- 44 Na prvo vprašanje je treba torej odgovoriti, da v primeru takega radiodifuznega oddajanja, kot se obravnava v postopku v glavni stvari, Direktiva 93/83 ne nasprotuje temu, da nadomestilo za uporabo fonogramov ureja poleg prava države članice, na ozemlju katere ima sedež družba, ki oddaja, tudi pravo države članice, v kateri je iz tehničnih razlogov zemeljski oddajnik, ki te oddaje oddaja proti prvi državi.

Drugo vprašanje

- 45 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je člen 8(2) Direktive 92/100 treba razlagati tako, da lahko za določitev pravičnega nadomestila iz te določbe družba, ki oddaja, upravičeno enostransko zniža znesek nadomestila za uporabo fonogramov, ki ga dolguje v državi članici, v kateri ima sedež, za znesek nadomestila, ki je bil plačan ali zahtevan v državi članici, na ozemlju katere je zemeljski oddajnik, ki oddaja oddaje proti prvi državi.
- 46 Uvodoma je treba poudariti, da iz besedila in namena Direktive 92/100 izhaja, da ta določa minimalno usklajenost v zadevah avtorski pravici sorodnih pravic. Tako njen namen ni znova zbuditi dvoma zlasti o načelu teritorialnosti teh pravic, ki ga priznava mednarodno pravo in potrjuje tudi Pogodba ES. Te pravice imajo torej teritorialni značaj in notranje pravo lahko sankcionira le dejanja, ki so storjena na nacionalnem ozemlju.

- 47 Med drugim je treba spomniti tudi na to, da se v postopku v glavni stvari programi, ki vsebujejo varovane fonograme, oddajajo po zemeljskih oddajnikih na francoskem ozemlju in po zemeljskem oddajniku na nemškem ozemlju. Če so s tem dejanja radiodifuznega oddajanja storjena na ozemlju obeh držav članic, se zadevno nadomestilo dolguje na podlagi obeh nacionalnih zakonodaj.
- 48 V teh okoliščinah je treba navesti, da je Sodišče že razsodilo, da ni objektivnega utemeljenega razloga, da bi sodišče Skupnosti določilo natančno določene načine za opredeljevanje pravičnega enotnega nadomestila, kar bi nujno pripeljalo do tega, da bi Sodišče nadomeščalo države članice, ki pa jim Direktiva 92/100 ne nalaga nobenega posebnega merila. Tako je naloga samih držav članic, da na svojem ozemlju določijo najbolj primerna merila za zagotavljanje spoštovanja skupnostnega pojma pravičnega nadomestila (sodba z dne 6. februarja 2003 v zadevi SENA, C-245/00, Recueil, str. I-251, točka 34).
- 49 Vendar morajo države članice izvrševati svoje pristojnosti na tem področju v mejah, ki jih postavlja pravo Skupnosti, zlasti člen 8(2) Direktive 92/100, ki določa, da mora biti tako nadomestilo pravično. Še natančneje, predvideti morajo merila za pravično nadomestilo, ki omogočajo ustrezno ravnovesje med interesi izvajalcev in producentom fonogramov, da zaračunajo nadomestilo iz naslova radiodifuznega oddajanja določenega fonograma, in interesom tretjih, da lahko ta fonogram radiodifuzno oddajajo pod razumnimi pogoji (zgoraj navedena sodba SENA, točka 36).
- 50 Tako to nadomestilo, ki je nasprotna izpolnitev za uporabo komercialnega fonograma, zlasti za radiodifuzno oddajanje, kaže na to, da se njegova pravičnost presoja zlasti glede na vrednost te uporabe v gospodarskem prometu (zgoraj navedena sodba SENA, točka 37).

- 51 Da bi se opredelilo tako vrednost, je v tej točki treba slediti merilom iz sedemnajste uvodne izjave Direktive 93/83 in torej upoštevati vse parametre oddajanja, zlasti dejansko poslušalstvo, potencialno poslušalstvo in jezikovno različico oddaje.
- 52 Vendar uporaba fonogramov za radiodifuzno oddajanje v državi članici, v kateri je zadevni zemeljski oddajnik, nikakor ne zmanjšuje dejanskega ali potencialnega poslušalstva v državi, v kateri ima sedež družba, ki oddaja, niti, posledično, vrednosti te uporabe v gospodarskih izmenjavah na ozemlju druge države.
- 53 Sicer pa iz spisa jasno izhaja, da gre pri radiodifuznem oddajanju fonogramov za dejansko komercialno izkoriščanje samo na francoskem ozemlju, ker se termini oglaševalskih programov tržijo samo pri francoskih podjetjih. Prav tako se skoraj vse poslušalstvo nahaja v Franciji, kajti na eni strani lahko radiodifuzno oddajanje, ki se obravnava v postopku v glavni stvari, sprejema le občinstvo na omejenem območju ozemlja Nemčije in na drugi strani, oddaja se v francoskem jeziku.
- 54 Ker pa dejansko in potencialno poslušalstvo oddaj v državi članici, v kateri je zadevni zemeljski oddajnik, tudi obstaja, pripade določena gospodarska vrednost uporabi varovanih fonogramov tudi v tej državi, čeprav je ta majhna. Zato lahko ob upoštevanju načela teritorialnosti iz točke 46 te sodbe ta zahteva plačilo pravičnega nadomestila za radiodifuzno oddajanje zadevnih fonogramov na svojem ozemlju. Okoliščine, navedene v prejšnji točki, ki zmanjšujejo gospodarsko vrednost take uporabe, so primerne samo pri določitvi višine stopnje tega nadomestila in naloga sodišč zadevne države članice bi bila, da te okoliščine takrat, ko so podane, tudi upoštevata. Po drugi strani pa zaradi navedenih okoliščin ne gre dvomiti o dejstvu, da je tako določeno nadomestilo povračilo za uporabo fonogramov v tej državi članici in se njegovega plačila ne bi smelo upoštevati za izračun pravičnega nadomestila v drugi državi članici.

- 55 Glede na zgornje ugotovitve je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je člen 8(2) Direktive 92/100 treba razlagati tako, da za določitev pravičnega nadomestila iz te določbe družba, ki oddaja, ni upravičena enostransko znižati zneska nadomestila za uporabo fonogramov, ki ga dolguje v državi članici, v kateri ima sedež, za znesek nadomestila, ki je bil plačan ali zahtevan v državi članici, na ozemlju katere je zemeljski oddajnik, ki oddaja oddaja proti prvi državi.

Stroški

- 56 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

- 1. V primeru takega radiodifuznega oddajanja, kot se obravnava v postopku v glavni stvari, Direktiva Sveta 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo ne nasprotuje temu, da nadomestilo za uporabo fonogramov ureja poleg prava države članice, na ozemlju katere ima sedež družba, ki oddaja, tudi pravo države članice, v kateri je iz tehničnih razlogov zemeljski oddajnik, ki te oddaje oddaja proti prvi državi.**

- 2. Člen 8(2) Direktive Sveta 92/100/EGS z dne 19. novembra 1992 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski, na področju intelektualne lastnine je treba razlagati tako, da za določitev pravičnega nadomestila iz te določbe družba, ki oddaja, ni upravičena enostransko znižati zneska nadomestila za uporabo fonogramov, ki ga dolguje v državi članici, v kateri ima sedež, za znesek nadomestila, ki je bil plačan ali zahtevan v državi članici, na ozemlju katere je zemeljski oddajnik, ki oddaja oddaja proti prvi državi.**

Podpisi